

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

ΘΕΤΙΚΗΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ 2011

ΘΕΜΑ Α

A1. Θεωρία σελ. 260

A2. Θεωρία σελ. 280

A3.

α. Σ

β. Σ

γ. Λ

δ. Λ

ε. Σ

ΘΕΜΑ Β

B1.

$$|z - 3i| + |\bar{z} + 3i| = 2$$

$$\Leftrightarrow |z - 3i| + |\overline{z - 3i}| = 2$$

$$\Leftrightarrow |z - 3i| + |z - 3i| = 2 \quad (\text{ως γνωστόν } |z| = |\bar{z}|)$$

$$\Leftrightarrow 2|z - 3i| = 2 \Leftrightarrow |z - 3i| = 1$$

ο γεωμετρικός τόπος είναι κύκλος με κέντρο $K(0,3)$ και $\rho = 1$.

B2.

$$\text{Εφόσον } |z - 3i| = 1$$

$$\Leftrightarrow |z - 3i|^2 = 1 \Leftrightarrow (z - 3i)(\overline{z - 3i}) = 1$$

$$\Leftrightarrow (z - 3i)(\bar{z} + 3i) \Rightarrow \bar{z} + 3i = \frac{1}{z - 3i}$$

B3.

$$w = z - 3i + \frac{1}{z - 3i} = z - 3i + \frac{(\beta_2)}{z - 3i} = z - 3i + \bar{z} + 3i$$

$$w = z + \bar{z} = 2\operatorname{Re}(z) \in \mathbb{R}$$

(Από το γεωμετρικό τόπο των εικόνων του z το $x^2 + (y-3)^2 = 1$ άρα $(y-3)^2 = 1 - x^2 \geq 0$

άρα $|x| \leq 1 \Rightarrow -1 \leq \operatorname{Re}(z) \leq 1$ άρα $-2 \leq 2\operatorname{Re}(z) \leq 2 \Leftrightarrow -2 \leq w \leq 2$)

B4.

$$|z - w| = |z|$$

$$|z - w| = \left| z - (z + \bar{z}) \right| = \left| z - z - \bar{z} \right| = \left| -\bar{z} \right| = |\bar{z}| = |z|$$

(από $B_3 : w = z + \bar{z}$)

ΘΕΜΑ Γ**Γ1.**

$$e^x (f'(x) + f''(x) - 1) = f'(x) + xf''(x)$$

$$\Leftrightarrow e^x f'(x) + e^x f''(x) - e^x = (xf'(x))'$$

$$\Leftrightarrow (e^x f'(x) - e^x)' = (xf'(x))'$$

$$e^x f'(x) - e^x = xf'(x) + c$$

για $x = 0$, έχουμε $e^0 f'(0) - e^0 - 0 f'(0) + c$

$$c = -1$$

άρα $e^x f'(x) - e^x = xf'(x) - 1$

$$\Leftrightarrow f'(x)(e^x - x) = e^x - 1, \forall x \in \mathbb{R}$$

Θεωρούμε $h(x) = e^x - x \quad x \in \mathbb{R} \quad h'(x) = e^x - 1$

x	$-\infty$	0	$+\infty$
h'		$\circ$	
h	γν. φθίνουσα		γν. αύξουσα

$$h(x) \geq h(0) = 1 \text{ άρα } h(x) \geq 1 > 0, \forall x \in \mathbb{R}$$

Β' Τρόπος

Η $g(x) = e^x$ είναι κυρτή στο $\mathbb{R}$, άρα η g είναι πάνω από την εφαπτομένη της στο $A(0,1)$ που είναι $y = x + 1$ εκτός του σημείου επαφής.)

Επομένως $e^x \geq x + 1, \forall x \in \mathbb{R}$ και το '=' ισχύει μόνο για $x = 0$.

$$\text{Έχουμε λοιπόν } f'(x) = \frac{e^x - 1}{e^x - x}, \forall x \in \mathbb{R}$$

$$\Leftrightarrow f'(x) = \frac{(e^x - x)'}{e^x - x} \Leftrightarrow f'(x) = (\ln(e^x - x))'$$

$$\Leftrightarrow f(x) = \ln(e^x - x) + c, \forall x \in \mathbb{R} \text{ και } f(0) = \ln 1 + c \Leftrightarrow c = 0$$

$$\text{άρα } f(x) = \ln(e^x - x), \forall x \in \mathbb{R}$$

Γ2.

$$f(x) = \ln(e^x - x)$$

$$f'(x) = \frac{e^x - 1}{e^x - x}$$

$$f'(x) = 0 \Leftrightarrow e^x - 1 = 0 \Leftrightarrow x = 0$$

Είναι $e^x - x > 0, \forall x \in \mathbb{R}$

$$f'(x) > 0 \Leftrightarrow x > 0 \text{ και}$$

$$f'(x) < 0 \Leftrightarrow x < 0$$

άρα min για $x = 0$

$$\text{το } f(0) = 0.$$

x	$-\infty$	0	$+\infty$
f'		$\circ$	
f	γν. φθίνουσα		γν. αύξουσα

Γ3.

$$f'(x) = \frac{e^x - 1}{e^x - x}, x \in \mathbb{R}$$

$$\text{άρα } f''(x) = \frac{e^x(e^x - x) - (e^x - 1)(e^x - 1)}{(e^x - x)^2} = \frac{e^{2x} - xe^x - e^{2x} + 2e^x - 1}{(e^x - x)^2}$$

$$f''(x) = \frac{(2 - x)e^x - 1}{(e^x - x)^2}$$

$$\text{Θεωρούμε την } R(x) = 2e^x - xe^x - 1, R'(x) = 2e^x - e^x - xe^x = e^x(1 - x)$$

x	$-\infty$	1	$+\infty$
R'		$\circ$	
R	γν. αύξουσα		γν. φθίνουσα

$$R \text{ συνεχής και } \uparrow \text{ στο } A_1 = (-\infty, 1] \text{ οπότε } R(A_1) = \left(\lim_{x \rightarrow -\infty} R(x), R(1) \right] = (-1, e - 1]$$

$$R \text{ συνεχής και } \downarrow \text{ στο } A_2 = [1, +\infty) \text{ οπότε } R(A_2) = \left(\lim_{x \rightarrow +\infty} R(x), R(1) \right] = (-\infty, e - 1], \text{ αφού}$$

$$\bullet \lim_{x \rightarrow -\infty} R(x) = \lim_{x \rightarrow -\infty} (2e^x - xe^x - 1) = -1, \text{ καθώς:}$$

$$\triangleright \lim_{x \rightarrow -\infty} 2e^x = 0$$

$$\triangleright \lim_{x \rightarrow -\infty} -xe^x = \lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{-x}{e^{-x}} \stackrel{\frac{\infty}{\infty}}{=} -\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{x'}{(e^{-x})'} = -\lim_{x \rightarrow -\infty} \frac{1}{-e^{-x}} = 0, \left(\lim_{x \rightarrow -\infty} e^{-x} = +\infty \right)$$

$$\bullet \lim_{x \rightarrow +\infty} R(x) = \lim_{x \rightarrow +\infty} (2e^x - xe^x - 1) = \lim_{x \rightarrow +\infty} [e^x(2 - x) - 1] = (-\infty) - 1 = -\infty, \text{ καθώς:}$$

$$\triangleright \lim_{x \rightarrow +\infty} e^x = +\infty \text{ και } \lim_{x \rightarrow +\infty} (2 - x) = -\infty$$

- $0 \in R(A_1)$ άρα η $R(x)$ έχει μια τουλάχιστον ρίζα στο $A_1 = (-\infty, 1]$, $R \uparrow$ άρα μοναδική.

Έστω ρ_1 η ρίζα στο $A_1 = (-\infty, 1]$

Για κάθε $x \in A_1$ με

$$x < \rho_1 \Leftrightarrow R(x) < R(\rho_1) = 0, \text{ άρα } f''(x) < 0$$

$$x > \rho_1 \Leftrightarrow R(x) > R(\rho_1) = 0, \text{ άρα } f''(x) > 0$$

το πρόσημο της $R(x)$ είναι πρόσημο της f'' αφού $f''(x) = R(x) \cdot (e^x - x)^{-2}$, δηλαδή η R αλλάζει πρόσημο εκατέρωθεν της ρίζας ρ_1 , οπότε το ρ_1 είναι θέση σημείου καμπής της C_f .

- $0 \in R(A_2)$ άρα η $R(x)$ έχει μια τουλάχιστον ρίζα στο $A_2 = [1, +\infty)$, $R \downarrow$ άρα μοναδική.

Έστω ρ_2 η ρίζα στο $A_2 = [1, +\infty)$

Για κάθε $x \in A_2$ με

$$x < \rho_2 \Leftrightarrow R(x) > R(\rho_2) = 0, \text{ άρα } f''(x) > 0$$

$$x > \rho_2 \Leftrightarrow R(x) < R(\rho_2) = 0, \text{ άρα } f''(x) < 0$$

το πρόσημο της $R(x)$ είναι πρόσημο της f'' , δηλαδή η R αλλάζει πρόσημο εκατέρωθεν της ρίζας ρ_2 , οπότε το ρ_2 σημείου καμπής της C_f .

Επομένως η f έχει ακριβώς δυο σημεία καμπής.

Γ4.

Θεωρούμε την $\Phi(x) = \ln(e^x - x) - \sin x$

$\Phi(x)$ συνεχής στο $\left[0, \frac{\pi}{2}\right]$ ως διαφορά συνεχών.

$$\Phi(0) = \ln 1 - \sin 0 = -1$$

$$\Phi\left(\frac{\pi}{2}\right) = \ln\left(e^{\frac{\pi}{2}} - \frac{\pi}{2}\right) - \sin \frac{\pi}{2} = f\left(\frac{\pi}{2}\right) > 0. \text{ (Εφόσον η } f \text{ από το } \Gamma_1 \text{ έχει ελάχιστο το } 0$$

μόνο για $x = 0$, $f(x) \geq 0$, $\forall x \in \mathbb{R}$, για $x = \frac{\pi}{2}$ άρα $f\left(\frac{\pi}{2}\right) > 0$).

$\Phi(0)\Phi\left(\frac{\pi}{2}\right) < 0$, από Θεώρημα Bolzano η εξίσωση $\Phi(x) = 0$ έχει μια τουλάχιστον ρίζα στο $\left(0, \frac{\pi}{2}\right)$

Επίσης $\Phi'(x) = \frac{e^x - 1}{e^x - x} + \eta\mu x > 0$, γιατί $\eta\mu x > 0$, $\forall x \in \left(0, \frac{\pi}{2}\right)$, $e^x - x > 0$, $\forall x \in \mathbb{R}$ (από Γ_1)

και $x > 0 \Leftrightarrow e^x > e^0 = 1$.

Άρα Φ γν.αύξουσα στο $\left[0, \frac{\pi}{2}\right]$, άρα η ρίζα μοναδική.

ΘΕΜΑ Δ

Δ1.

$$\frac{1-f(x)}{e^{2x}} = \int_0^{-x} \frac{e^{2t}}{g(x+t)} dt \Leftrightarrow 1-f(x) = e^{2x} \int_0^{-x} \frac{e^{2t}}{g(x+t)} dt$$

$$\Leftrightarrow 1-f(x) = \int_0^{-x} \frac{e^{2t+2x}}{g(x+t)} dt \Leftrightarrow$$

$$1-f(x) = \int_0^{-x} \frac{e^{2(t+x)}}{g(x+t)} dt$$

θέτουμε

$$\begin{array}{l|l} u = x+t & t=0 \\ du = dt & t=-x \end{array} \quad \begin{array}{l} u=x \\ u=0 \end{array}$$

$$1-f(x) = \int_x^0 \frac{e^{2u}}{g(u)} du \Leftrightarrow$$

$$1-f(x) = -\int_0^x \frac{e^{2u}}{g(u)} du \Leftrightarrow$$

$$1 + \int_0^x \frac{e^{2u}}{g(u)} du = f(x)$$

- Επειδή η $g(u)$ συνεχής άρα η $h(u) = \frac{e^{2u}}{g(u)}$ συνεχής άρα ορίζεται η

$\varphi(x) = \int_0^x \frac{e^{2u}}{g(u)} du$ είναι παραγωγίσιμη άρα η f παραγωγίσιμη με

$$f'(x) = \frac{e^{2x}}{g(x)} \quad (2)$$

Ομοίως θέτοντας $u = x+t$ και με την ίδια διαδικασία

$$\text{προκύπτει: } 1 + \int_0^x \frac{e^{2u}}{f(u)} du = g(x)$$

Επειδή η $f(u)$ συνεχής άρα η $t(u) = \frac{e^{2u}}{f(u)}$ συνεχής άρα ορίζεται η

$G(x) = \int_0^x \frac{e^{2u}}{f(u)} du$ που είναι παραγωγίσιμη άρα η g παραγωγίσιμη με

$$g'(x) = \frac{e^{2x}}{f(x)} \quad (3)$$

$$\left. \begin{array}{l} \text{Από (2) και (3) } e^{2x} = f'(x)g(x) \\ e^{2x} = f(x)g'(x) \end{array} \right\}$$

$$f'(x)g(x) = f(x)g'(x) \Leftrightarrow$$

$$\frac{f'(x)}{f(x)} = \frac{g'(x)}{g(x)} \Leftrightarrow (\ln f(x))' = (\ln g(x))'$$

$$\Leftrightarrow \ln f(x) = \ln g(x) + c \quad (4)$$

- για $x=0$ η σχέση $\frac{1-f(x)}{e^{2x}} = \int_0^{-x} \frac{e^{2t}}{g(x+t)} dt$

$$\text{δίνει: } \frac{1-f(0)}{e^0} = 0 \Leftrightarrow f(0) = 1$$

$$\text{ομοίως } g(0) = 1$$

Άρα η (4) δίνει: για $x=0$

$$\ln f(0) = \ln g(0) + c \Leftrightarrow \ln 1 = \ln 1 + c \Leftrightarrow c = 0$$

$$\text{Άρα } \ln f(x) = \ln g(x) \Leftrightarrow f(x) = g(x)$$

Δ2.

Από (3) εφόσον $f(x) = g(x)$

$$g'(x) = \frac{e^{2x}}{f(x)} \Leftrightarrow f'(x) = \frac{e^{2x}}{f(x)}$$

$$\Leftrightarrow f(x) f'(x) = e^{2x} \Leftrightarrow \left(\frac{f^2(x)}{2} \right)' = \left(\frac{1}{2} e^{2x} \right)' \Leftrightarrow \frac{f^2(x)}{2} = \frac{1}{2} e^{2x} + c$$

για $x=0$ προκύπτει $c=0$ άρα $f^2(x) = e^{2x}$

άρα $f(x) = e^x \quad x \in \mathbb{R}$.

Δ3.

$$\lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{\ln f(x)}{f\left(\frac{1}{x}\right)} - \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{\ln e^x}{e^{\frac{1}{x}}}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 0^-} \frac{x}{e^{\frac{1}{x}}} = \lim_{u \rightarrow -\infty} \frac{1}{ue^u} = \lim_{u \rightarrow -\infty} \frac{e^{-u}}{u}$$

$$u = \frac{1}{x} \Leftrightarrow \frac{1}{u} = x$$

$$= \lim_{u \rightarrow -\infty} \frac{(e^{-u})'}{u'} = \lim_{u \rightarrow -\infty} \frac{-e^{-u}}{1} = \lim_{u \rightarrow -\infty} (-e^{-u}) = -\lim_{u \rightarrow -\infty} e^{-u} = -\infty$$

Δ4.

$$F(x) = \int_1^x f(t^2) dt = \int_1^x e^{t^2} dt$$

$$(\text{επειδή } e^{t^2} > 0 \text{ άρα } \int_x^1 e^{t^2} dt > 0 \quad x < 1)$$

$$\Leftrightarrow -\int_1^x e^{t^2} dt > 0 \Leftrightarrow \int_1^x e^{t^2} dt < 0 \Leftrightarrow F(x) < 0 \quad \forall x \in (0, 1)$$

$$E = \int_0^1 |F(x)| dx = \int_0^1 -F(x) dx$$

$$= -\int_0^1 x'F(x) dx = -\left[xF(x) \right]_0^1 + \int_0^1 xF'(x) dx$$

$$= -F(1)^0 + 0F(0)^0 + \int_0^1 xe^{x^2} dx = \int_0^1 \frac{1}{2} e^u du$$

$$u = x^2$$

$$\begin{array}{l|l} du = 2x dx & x = 0 \quad | \quad u = 0 \\ \frac{1}{2} du = x dx & x = 1 \quad | \quad u = 1 \end{array}$$

$$= \frac{1}{2} \left[e^u \right]_0^1 = \frac{1}{2} (e - 1) \tau.μ.$$

Επιμέλεια Καθηγητών Φροντιστηρίων Βακάλη